

hans Mening. Imidlertid er jeg aldeles enig med ham, naar han anførte, at det ikke havde været vor Mening at ville ændre eller udtale nogen Dom om de Lønningsfatter, som iøvrigt i Loven ere fastsatte for Præsternes fremtidige Lønning. Dette Spørgsmaal har jeg med Hensyn til denne Sag ladet ganske ude af Sigte, thi det er min Mening, at naar man bliver ved, hvad der nu er vedtaget, lader Lovens træde tilbage og overlader til Frivilligheden, om det enkelte Medlem af Menigheden vil give Præsten Noget eller ikke; saa gjør Lovgivningsmagten kun dette under den Forsætning, at der sørges saaledes for Præsten, at han kan undvære det, hvis Menigheden ikke vil yde ham Noget. Det ser ganske vist ud, som om der her er en Indrømmelse til den Tankegang, som har ledet os til vort Forslag, det kan maasse siges, at der i det andet Stykke af det her stillede Forslag ligger en Indrømmelse overfor den Betragtning, hvorom Striden ogsaa dreiede sig forrige Gang, nemlig, om Præsten ganske kan betragtes som en Statsembedsmand som de andre Statsembedsmænd eller ikke, men derimod er der slet ikke nogen Smødekomen med Hensyn til de andre Betænklichkeiten, der af os bleve saa stærkt fremhævede, og som navnlig knyttede sig til de Ulemper, som vilde flyde deraf, at man i lang Tid maatte lade en Ordning bestaa, hvorved det, som var lovforbudt i det ene Sogn, var lovbefalet i det andet. Det blev den Gang anført, at det ikke vilde kunne undgaaes, at store Ulemper i flere Henseender vilde flyde deraf, idet enten Præsten i Sogne, hvor der ikke snart blev Vacance, vilde komme til at tabe for Meget, eller at Statskassen vilde komme til at give en Erstatning, der vilde gaa langt ud over den Sum, som man ellers havde tænkt sig tilstrækkelig til disse Lønninger, eller endelig at Lovtvangen maatte gribe uhyggelig ind; men overfor disse Ulemper er der som sagt ikke indrømmet det Mindste. Hvad der imidlertid for mig er Hovedsagen, er, at der efter min Mening heller ikke foreligger den mindste Indrømmelse til den personlige Friheds Krav i dette Forhold. Jeg finder, at dette Forslag gjør et saa stærkt Indgreb i denne Frihed, at jeg ikke kan gaa

med dertil paa nogen Maade. Det staar for mig, som om den Tankegang, der her gjøres gjældende, er en Gjenganger af en gammel og bekjendt Sætning fra Absolutismens Dage, nemlig at man skal sørge for Folket, være Formynder for det, og at det, skjøndt paa en noget anden Maade, gjentager den bekjendte Sætning: Vi alene vide, hvad der tjener til Folkets Lyve. Det ærede Medlem for Velle Amts 2den Valgkreds sagde, at man maatte fri sine Medborgere fra den Fristelse, som laa for dem deri, at Mange maasse mente, at et Barn ikke var rigtig dødt, de hellige Handlinger ikke rigtig modtagne, naar der ikke blev betalt Noget ved en saadan Leilighed, og at man ikke skulde styrke den Tankegang, som han sagde endnu findes som en Levning hos Befolkningen fra Pavedømmets Tider, at man stod sig destdobedre med Borgerne, jo bedre man stod sig med Præsten. Det er ganske sikkert en Kjærlighedspligt for Enhver at sørge for sine Medmenneskers religiøse Oplysning og Trang efter Gyne, men denne Maade at sørge herfor synes mig at være uværdig for os at give os af med, eller endogsaa blot at nævne. Men hvorledes have de ærede Forslagsstillere tænkt sig, at dette Forslag, hvis det gaar igjennem, vil kunne blive overholdt, thi det maa dog være Meningen, naar man giver en saadan Bestemmelse, at der skal være et virkeligt Tilsyn, som er istand til at give en Betryggelse for, at Bestemmelsen bliver overholdt i alle Maader. Der blev af den ærede sidste Tale anført det Tilfælde, at man gav en Gave nogen Tid efter, at Præsten havde foretaget en eller anden kirkelig Handling for En, men hvorledes vil det være klart for den eller dem, der skulde udøve dette Tilsyn, om det dog ikke var i Anledning deraf, at Gaven blev given, eller hvor mange Dage skal der da gaa hen, efterat man har ladet en saadan kirkelig Handling foretage i sin Familie, for at det kan siges, at det ikke er i Anledning deraf, at Gaven gives? Jeg skal blot af de Ting, som her ere nævnte, fremhæve en, nemlig Egtaler. Det er mig ikke bekjendt — det kan gjerne være, jeg tager feil — at Præsten ifølge sin Embedspligt er forpligtet til at holde nogen Egtale for Folk